

PAPP VIKTÓRIA

ZELK ZOLTÁN PÁRBESZÉD CÍMŰ VERSÉNEK BÁBOS FELDOLGOZÁSA ÓVODÁSOK SZÁMÁRA

Az óvodai képzésben kiemelt szerepet tölt be a bábozás tevékenysége, amely elsősorban a Nyelv és kommunikáció, valamint a Művészet és kultúra területén belül alkalmazható módszer. A kommunikáció fejlesztésére és kultúra iránti érzékenyítésre összpontosító irodalmi foglalkozások ezért a dramatikus játékok mellett szívesen döntenek egy-egy szöveg bábozás segítségével történő feldolgozása mellett.

Az alábbiakban egy vegyes csoportú gyermekcsoporthoz készített versfeldolgozást részletezek, amely során Zelk Zoltán Párbeszéd című versét marionettbábok szerepeltetésével dramatizáljuk. Az irodalmi tevékenység a „műzsák, művészetek” hetén belül, a rozsnyói Fábry Zoltán Óvodában valósult meg. A versfeldolgozás közvetlen előzményeként a városi képtár megtekintése szolgált, ahol egy kiállítás keretén belül megismerkedtünk a színekkel, megtanultuk elválasztani egymástól a hideg és meleg színeket. Erre a tudásra, a hideg-meleg szín elválasztására alapozva történt a vers feldolgozása, mivel a felhasznált marionettjeink sárga és kék színű madarak voltak.

ELŐKÉSZÜLETEK, MOTIVÁCIÓS TEVÉKENYSÉG

Az irodalmi tevékenységet a díszlet, bábozás elhelyezésével, a tér megfelelő kialakításával kezdtük. A gyerekek kényelmes jógaasztalra ültek. Egy kört alakítottunk ki, hogy mindenki jól lásson a másikra.

Ráhangelő beszélgetésünk témája az erdei állatok lakhelye volt. A gyerekek felsorolták, milyen erdei állatokat ismernek, s milyen lakhelyek adnak nekik otthon. Beszélgettünk az állatok téli álmáról, összefoglaltuk közösen az ismereteinket, majd gazdagítottuk is azokat új információkkal. Megtudtuk, hogy az állatok azért alszanak téli álmot, mivel a nagy hótakaró alatt kevesebb élelmet találnának, s az éhen halás veszélye fenyegetné őket. A téli álmuk előtt viszont még elegendő élelmet tudnak összegyűjteni s elfogyasztani, amit zsírpárnáikban raktároznak. A téli álom alatt az állatok energiaszükséglete is jóval alacsonyabb, mint ébrenléti stádiumban, így tudnak takarékoskodni az erejükkel. Mivel a gyerekek nem is említették meg az erdei állatok között a madarakat, irányított kérdésekkel tértünk ki rájuk: Vajon milyen élőlényeknek nyújtanak menedéket a fák koronái? Miután rájöttek, hogy a madaraknak, felsoroltunk néhány nálunk is honos madárfajt, megbeszéltük, melyek maradnak nálunk télen is, s melyek repülnek el délre, melegebb vidékekre.

A beszélgetést követően igyekeztünk minél pontosabban utánozni a madarak csicsergését. Eleinte hangutánzó szavakkal (csirip-csirip, gá-gá-gá, kukuríki, uhu-uhu, kár-kár), majd beszédhangunk megváltoztatásával, énekléssel, végül füttyüléssel próbálkoztunk. A helyes légzőgyakorlás mellett a gyerekek a hangképző szerveiket is izmosították, fejlesztették, és a fantáziájuk mozgósítására is szükség volt a gyakorlathoz. A gyerekek hangutánzással tett kísérletei után egy vízzel töltött madársípval varázsoltunk madarakat az óvoda osztálytermébe.

Már a reggeli játék folyamán észrevettük néhányan, hogy az óvodát meglátogatta két marionett-madárka, csak időközben nem tudták a gyerekek, hová lettek (a foglalkozás előtt közvetlenül elrejtettem őket). A csoport által már ismert Kodály-dallammal, a *De jó a dió* c. dalocskával próbáltuk előcsalogatni a huncut jómadarakat, hogy megismerkedjünk velük és szóra bírjuk őket. A dal rövid, játékos szövege hamar lehetővé tette, hogy mindenki elsajátítsa, s már énekeltek is együtt. Mindenki kapott két-két diót, mellyel elcsöröghette, elköpoghatta a dal lüktetését. Ez a tevékenység a ritmusérzék, a koncentráció képesség fejlesztésére fókuszált. A gyerekek azt is megtapasztalhatták, hogy nem is olyan egyszerű egy új dallam, új szöveg „hangszeres” kísérete. Akaratlanul, majd tudatosan is játszottunk a dal dinamikájával. A korábbi bátortalan, csendesebb

munka gyümölcsére, együtt örülni a másik sikerének, megbecsülni a másik munkáját. Természetesen a színpadi jelenlétre is folyamatosan felkészülünk, légzőgyakorlatokat végzünk, stresszoldó játékokat játszunk, megtanulunk a próbák ideje alatt szépen és helyesen artikulálni. Minden megvalósításra kerülő darabot közösen megbeszélünk, kielemezzük, megkeressük bennük azt a mondanivalót, ami nekünk, a bábozó csoport tagjainak a legfontosabb, amit a közönség felé tolmácsolunk bábozás segítségével.

Pedagógusként rendkívüli élmény figyelemmel kísérni, ahogy életre kel egy darab rongy, kartonpapír, papírmasé figura, ahogy a gyerekek átlényegülnek azzá a szereplővé, amit eljátszanak, ahogy a közönség beleszeret egy-egy karakterbe; de még nagyobb élmény, amikor a kisgyermek odasétál megismogatni a szomorú, magára hagyott bábót vagy megölelni a kedvenc figuráját. Az ilyen pillanatokért érdemes művelni ezt a mesterséget, még ha az ember laikus, amatőr módon teszi is.

A bábozás engem is „megfertőzött”, megtapasztaltatta velem a „lázban égést”. Minden nyitott szívű kollégának bátran ajánlom „ezt a kört”, nem fog csalódnia benne.